

СХВАЛЕНО
Протокол засідання педагогічної ради
ліцею с. Іванів
від 31.08.2023 року №1

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ліцею с. Іванів Іванівської сільської ради
Ольга ГАВРИЛЮК
наказ від 31.08.2023 року №

**Освітня програма
початкової освіти
для 1-2 класів
ліцею с. Іванів
Іванівської сільської ради
Вінницької області
на 2023-2024 н.р.**

1. Загальні положення

Освітня програма початкової освіти (1–2 класи) ліцею с. Іванів Іванівської сільської ради Вінницької області передбачає досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом початкової освіти.

Освітня програма початкової освіти ліцею розроблена на виконання:

- Закону України «Про освіту»;
- Закону України «Про повну загальну середню освіту»;
- «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» №7325 від 28.04.2022;
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988 – р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;
- Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №87 від 21.02.2018 (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ України № 688 від 24.07.2019 № 898 від 30.09.2020);
- Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314;
- Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 № 1115, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 р. за № 941/35224);
- Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 16.04.2018 № 367, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 р за № 564/32016;
- Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020р. за №1111/35394;
- листа Міністерства освіти і науки України від 16.08.2023 №1/12186-23 «Про організацію 2023/2024 навчального року в закладах загальної середньої освіти»;
- листа Міністерства освіти і науки України від 03.08.2023 №1/11479-23 «Про методичні рекомендації «Безпечне освітнє середовище: надання індивідуальної підтримки учням з особливими освітніми потребами під час підготовки до реагування на надзвичайні ситуації»;
- Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07. 2021 р. № 813;
- Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743).

Освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом початкової освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Освітня програма спрямована на реалізацію мети та завдань освітньої галузі, визначених у Державному стандарті початкової загальної освіти, що забезпечує формування у молодших школярів ключових компетентностей, які позначаються через уміння вчитися, здатність логічно міркувати, уміння критично мислити, готовність розв'язувати проблеми із застосовуванням досвіду практичної діяльності для вирішення повсякденних задач, уміння працювати в команді тощо. Крім того, навчання в 1-2 класах сприятиме виробленню в учнів передумов самостійного пошуку й аналізу інформації, фінансової грамотності та підприємницьких навичок. Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Тому доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в новій ситуації.

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою
- загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін тощо, зокрема їхньої інтеграції, а також логічної послідовності їхнього вивчення;
- перелік та пропонований зміст освітніх галузей, укладений за змістовими лініями;
- очікувані результати навчання здобувачів освіти, подані в рамках освітніх галузей;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

3. Загальний обсяг навчального навантаження (в годинах) і його розподіл за освітніми галузями та роками навчання

Загальний обсяг годин по 1-х класах 805 годин/навчальний рік, для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік. Відповідно до чинного законодавства при визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативна тривалість уроків у 1 класі – 35 хвилин, 2-4 класах – 40 хвилин.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів всіх ключових компетентностей. Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна включає українську мову та літературу, іноземну мову (англійську);
- математична спрямована на формування математичної та інших ключових компетентностей;
- природнича має на меті формування компетентностей в галузі природничих наук, основи наукового світогляду, становлення відповідальної природоохоронної поведінки у навколишньому світі;
- технологічна - формування компетентностей в галузі техніки і технологій, здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій;
- інформативна - формування інформаційно - комунікаційної компетентності, здатності до розв'язання проблем з використанням цифрових пристроїв для розвитку, самовираження, здобуття навичок безпечної діяльності в інформаційному суспільстві;
- соціальна і здоров'язбережувальна - формування соціальної компетентності, активної громадянської позиції, підприємливості, розвиток самостійності, застосування моделі здорової та безпечної поведінки, збереження власного здоров'я та здоров'я інших;
- громадянська та історична - формування громадянської та інших компетентностей, готовності до змін шляхом осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям, активної громадянської позиції, набуття досвіду життя в соціумі з урахуванням демократичних принципів;
- мистецька - формування цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження, поваги до національної та світової мистецької спадщини;
- фізкультурна - формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом для забезпечення гармонійного фізичного розвитку, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок.

Мовно-літературна освітня галузь в 1-2 класах реалізується через навчальний предмет «Українська мова» (5 год/тижд.)

Математична освітня галузь реалізується через предмет «Математика». (3 год/тижд. 1 клас і 4 год/тижд. 2 клас)

Іншомовна освіта як органічна складова мовно-літературної освітньої галузі представлена навчальним предметом «Англійська мова». (2 год/тижд. 1 клас і 3 год/тижд.)

Громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна, природнича, реалізується через інтегрований предмет «Я досліджую світ».

Фізкультурна галузь реалізується через предмет «Фізична культура».
(3год/тижд.).

З варіативної складової виділено години на підсилення предметів інваріантної складової:

Навчальний предмет	Клас	Кількість годин на тиждень
Українська мова	1-А,1-Б	1
Математика	2-А, 2-Б	1

Детальний розподіл навчального навантаження на рік окреслено у базовому навчальному плані:

**Базовий навчальний план
з українською мовою навчання**

Назва освітньої галузі	Кількість годин на рік	
	1 клас	2 клас
Інваріантний складник		
Мовно-літературна, у тому числі:	315	315
українська мова	245	245
іншомовна освіта	70	105
Математична	140	140
Природнича	140	175
Соціальна і здоров'язбережувальна		
Громадянська та історична		
Технологічна		
Інформатична	70	70
Мистецька		
Фізкультурна*	105	105
Варіативний складник		
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	35	70
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	805	875
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20/700	22/770

* Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого тижневого/річного навчального навантаження здобувача освіти.

**Навчальний план для початкової школи
з навчанням українською мовою**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень		
	1 клас	2 клас	Всього
Українська мова	5	5	10
Іноземна мова	2	3	5
Математика	3	3	6
Я досліджую світ*	7	8	15
Мистецтво**	2	2	4
Фізична культура ***	3	3	6
Усього	19+3	21+3	40+6
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	2
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	22	42
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	23	25	48

* Орієнтовний розподіл годин між освітніми галузями в рамках цього інтегрованого предмета: мовно-літературна - 2; математична -1; природнича, технологічна, інформатична, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична – разом 4 для 1 класу, 5- для 2 класу.

** Інтегрований предмет або окремі предмети «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво»

***Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

**Навчальний план
початкової школи з українською мовою навчання
для 1 класу, складений на основі Типової освітньої програми початкової освіти
(під керівництвом Шияна Р.Б.)**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
	1-А	1-Б	Разом
Українська мова	5+1	5+1	10+2
Іноземна мова	2	2	4
Математика	3	3	6

Я досліджую світ	7	7	14
Мистецтво	2	2	4
Фізична культура*	3	3	6
Усього	19 + 3+1	19+3+1	38+6+2
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять			
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження здобувача освіти	20	20	40
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	23	23	46

*Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

Навчальний план
початкової школи з українською мовою навчання
для 2 класу, складений на основі Типової освітньої програми початкової освіти
(під керівництвом Шияна Р.Б.)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
	2-А	2-Б	Разом
Українська мова	5	5	10
Іноземна мова	3	3	6
Математика	3+1	3+1	6+2
Я досліджую світ	8	8	16
Мистецтво	2	2	4
Фізична культура*	3	3	6
Усього	21+3+1	21+3+1	42+6+2
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять			
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження здобувача освіти	22	22	44
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	23	23	46

*Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

Наповнюваність класів відповідає Закону «Про повну загальну середню освіту»:

1-А – 15 учнів,

1-Б – 25 учнів,

2-А – 19 учнів,
2-Б класі – 20 учнів.

**Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти І ступеня (1-2 класи)
(затверджені рішенням колегії МОН України від 22 лютого 2018 р.)**

№ п/п	Назва навчальної програми
1.	Типова освітня програма для 1-2 класів, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б.
2.	Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти. Початкова школа (іншомовна освіта)

4.Опис форм організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі.

Організація освітнього процесу здійснюється в очному режимі.

За необхідності учителі можуть проводити навчання і в дистанційному режимі або за змішаною формою, що поєднує очний і дистанційний.

Для досягнення очікуваних результатів навчання, окреслених в межах кожної галузі, рекомендовано використовувати інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

Форми організації освітнього процесу уточнюються та розширюються у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених в Типовій освітній програмі для 1-2 класів.

**4. Організація навчання за дистанційною формою
(за необхідності)**

Відповідно до Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти (далі – Положення), затвердженого наказом МОН від 08.09.2020 року №1115, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28.09.2020 року за № 941/35224 в ліцеї с. Іванів з метою якісної організації освітнього процесу педагогічні працівники самостійно обирають форми, методи і засоби дистанційного навчання, а також визначають доцільність проведення конкретного навчального заняття в синхронному або асинхронному режимі.

У 2023–2024 навчальному році в ліцеї під час дистанційного навчання буде використовуватися онлайн сервіс Google Classroom. Такий вибір полегшує учасникам дистанційного навчання процес організації навчання та користування відповідними електронними ресурсами.

Відповідно до пунктів 7, 9, 10 розділу І Положення під час дистанційного навчання необхідно дотримуватися санітарних правил і норм щодо формування розкладу навчальних занять, вправ для очей та постави, відповідної тривалості навчальної діяльності з технічними засобами навчання. Також у ліцеї створені умови

для забезпечення участі в освітньому процесі учнів з особливими освітніми потребами з обов'язковим урахуванням індивідуальної програми розвитку. Під час дистанційного навчання педагогічні працівники використовують доступні засоби комунікації (телефонний, поштовий зв'язок тощо) для учнів, які не можуть взяти участь у синхронному режимі взаємодії з поважних причин (стан здоров'я, відсутність доступу (обмежений доступ) до мережі Інтернет або технічних засобів навчання тощо).

Заклад освіти готовий організовувати здобуття освіти за такими формами навчання: екстернатна (екстернат) та сімейна (домашня) форма.

Так, організацію освітнього процесу у 1 - 2 здійснюють такі учителі:

№ / зп	Прізвище, ім'я по батькові вчителя	Клас, у якому викладає вчитель	Кваліфікацій на категорія	Педагогічне звання	Педста ж
1	Броновіцька Наталія Олександрівна	1-А	спеціаліст вищої категорії		43 р. 11 м.
2	Підлущка Ольга Миколаївна	1-Б	спеціаліст вищої категорії		17 р.
3	Глушко Наталія Леонідівна	2-А	спеціаліст вищої категорії	Старший учитель	36 р.
4	Риндюк Людмила Костянтинівна	2-Б	спеціаліст		7 р.
5	Клімішина Тетяна Миколаївна (вчитель англійської мови)	англ. мова 1-А 2-А	спеціаліст першої категорії		16 р.
6	Гаврилюк Наталія Анатоліївна (вчитель англійської мови)	англ. мова 1-Б 2-Б	спеціаліст		5 р. 9м.

5. Опис інструментарію оцінювання

Оцінювання у першому та другому класах має формульальний характер, відповідно наказу МОН від 13.07.2021 №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 1-4-х класів закладів загально-середньої освіти». Тому усі педагоги перших та других класів оцінювання мають здійснювати вербально, на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає активне залучення учня до самоконтролю і самооцінювання. Слід учителям орієнтуватися на спостереження за навчальним поступом кожного учня. Воно розпочинається з перших днів навчання у школі і триває постійно. Невід'ємним складником оцінювальної діяльності є вироблення в учнів здатності самостійно оцінювати власний прогрес. Для організації самоконтролю учителі 1-2-х класів мають використовувати різноманітні листки самооцінювання, оформлені у цікавий для дітей

спосіб. Здійснення зворотного зв'язку з учнями в процесі оцінювання кожної виконаної роботи учителі орієнтуватимуть їх на успіх, підтримуватимуть й надихатимуть на саморозвиток і вдосконалення. Таким чином виявляється формувальний характер контролю та оцінювання особистісного розвитку учнів та хід набуття ними навчального досвіду і компетентностей. Облік результатів оцінювання, що здійснюється з урахуванням динаміки зростання рівня навчальних досягнень учня/учениці, фіксуватиметься учителями у класному журналі та свідоцтві досягнень. Задля уніфікації термінів та зручності їх використання в практичній діяльності оцінювальне судження називати вербальною оцінкою. Вербальну оцінку виражати як усно, так і письмово. Характеризувати процес навчання та його результати доброзичливими, лаконічними, чіткими, об'єктивними, конкретними оцінювальними судженнями.

Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснювати на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти. Вона дозволяє забезпечити об'єктивність і точність результату оцінювання та розроблена з урахуванням таких показників:

- якість знаннєвого складника компетентностей (дієвість, гнучкість, міцність, повнота, глибина, узагальненість, системність; до того ж визначальними ознаками є дієвість і гнучкість знаннєвого складника, що виявляються у готовності учня/учениці застосовувати знання в навчальних ситуаціях);
- сформованість діяльнісного складника компетентностей за рівнями реалізації навчальної діяльності: рівень розпізнавання і копіювання зразків, репродуктивний, продуктивний, продуктивно-творчий рівні;
- прояв мотиваційно-ціннісного складника компетентностей, а саме умотивованості, пізнавального інтересу, відповідальності, ініціативності.

У початковій школі формувальне оцінювання здійснюється шляхом:

- педагогічного спостереження учителя за навчальною та іншими видами діяльності учнів. З цією метою варто використовувати контрольні списки, листи спостереження за навчальною діяльністю учнів, індивідуальні картки навчального поступу учня;
- аналізу портфоліо учнівських робіт, попередніх навчальних досягнень учнів, результатів їхніх діагностувальних робіт;
- самооцінювання та взаємооцінювання результатів діяльності учнів, яке організовується вчителем на регулярній основі за визначеними критеріями до умінь, що є наскрізними, та складових компетентностей, залежно від навчального поступу учнів;
- оцінювання особистісного розвитку та соціалізації учнів їхніми батьками ;
- застосування прийомів отримання зворотного зв'язку щодо сприйняття та розуміння учнями навчального матеріалу.

Алгоритм діяльності вчителя щодо організації формувального оцінювання.

- 1.Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей.
- 2.Забезпечення активної участі учнів у процесі пізнання.
- 3.Ознайомлення учнів із критеріями оцінювання.
- 4.Забезпечення можливості й уміння учнів аналізувати власну діяльність (рефлексія).

Результат оцінювання особистісних надбань учня/учениці у 1-2 класах виражається вербальною оцінкою, а об'єктивних результатів навчання учня/учениці у 1-2 класах - вербальною оцінкою, за вибором закладу на підставі рішення його педагогічної ради (Протокол від 31.08.2023 № 1).

